

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

Спеціальність: С4 «Психологія»

Освітня програма: «Психологія» (ОС «Бакалавр»)

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: доцент кафедри психології, к. психол. н., доцент Валентина
ТЕСЛЮК, завідувач кафедри психології, к. психол. н., доцент Ірина
МАРТИНЮК

Київ – 2026 р.

ВСТУП

Навчальна (консультативно-реабілітаційна) практика в системі вищої освіти на першому рівні вищої освіти є одним із етапів професійної підготовки до практики надання психологічної допомоги, який має за мету закріпити навички ведення психологічного консультування та розробки й реалізації заходів психологічної реабілітації.

Під час навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики студенти здійснюють такі види діяльності: аналізують документацію, якою регулюється діяльність психолога на базі практики, спостерігають роботу психологів бази практики, долучаються до проведення індивідуальних та групових заходів психологічної реабілітації, проведення психологічних консультацій, розробляють заняття, спрямовані на психологічну реабілітацію клієнтів бази практики.

Особливістю навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики є орієнтація студентів на професійну діяльність у реабілітаційних установах та соціально-психологічних центрах для дітей, сім'ї та молоді, на вироблення навичок проведення психологічного консультування, застосування власних наукових знань із фаху для психологічної допомоги клієнтам.

Організація практичної підготовки студентів регламентується Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93, Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України (від 25.04.2025 р.), Положенням про робочу програму навчальної практики Національного університету біоресурсів і природокористування України (від 17.06.2024 р.) та навчальним планом підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю «Психологія».

Термін практики – 4 тижні (120 годин, 4 кредити).

МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Метою навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики є формування компетентності майбутніх психологів у проведенні психологічного консультування та плануванні й здійсненні заходів психологічної реабілітації осіб з різними особливостями ментального й фізичного здоров'я.

Мета практики конкретизується такими **завданнями**:

1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на базі практики.
2. Ознайомлення із документацією, яку веде психолог бази практики.
3. Спостереження особливостей роботи психологів бази практики.
4. Участь у проведенні занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики.
5. Долучення до проведення індивідуального та групового консультування клієнтів бази практики (під супервізією психолога бази практики).

6. Підготовка методичних матеріалів до проведення занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики.
7. Виконання індивідуального творчого завдання: розробка програми психологічної реабілітації окремої категорії клієнтів бази практики.
8. Оформлення звіту практики.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність проводити психологічне консультування та здійснювати заходи психологічної реабілітації особистості;

загальні компетентності (ЗК):

- здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики (ЗК2);
- здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі (ЗК4);
- здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності (ЗК5);
- здатність приймати обґрунтовані рішення у ситуаціях власної професійної діяльності (ЗК6);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері (ЗК7);
- навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті (ЗК8);
- здатність працювати в команді, уміння організовувати роботу команди (ЗК9);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК11);

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (СК1);
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (СК2);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини на різних вікових етапах її розвитку, а також різних груп (у тому числі в контексті організації заходів раннього втручання) (СК3);
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних (СК4);
- здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (СК5);
- здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову у т.ч. особам, які отримали психологічні травми,

зокрема внаслідок війни): добирати і впроваджувати необхідні психодіагностичні методики, корекційні, психотренінгові методи, вести психологічну консультативну бесіду, застосовувати психотерапевтичні техніки відповідно до запитів клієнтів (СК8);

- здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту (СК9);

- здатність дотримуватися норм професійної етики (СК10);

- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК11).

Програмні результати навчання (ПРН):

- аналізувати та пояснювати психічні явища в нормі та патології, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання (ПРН1);

- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, можливості їх коригування у контексті професійних завдань (ПРН2);

- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПРН3);

- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних) (ПРН4);

- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН5);

- формулювати мету, завдання дослідження, обирати його об’єкт і предмет, скласти програму дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження (ПРН6);

- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки (ПРН7);

- презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців як рідною мовою, так і іноземною (ПРН8);

- пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв’язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання) (ПРН9);

- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН10);

- скласти та реалізовувати план діагностичного, корекційного, реабілітаційного, консультативного та психотерапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (у т.ч. у роботі з особами, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни) (ПРН11);

- скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та

просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника (ПРН12);

- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13);

- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14);

- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН15);

- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН16);

- вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії (ПРН18).

Організація практичної підготовки майбутніх психологів регламентується Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93, Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України (від 25.04.2025 р.) та навчальним планом підготовки фахівців спеціальності «Психологія». Навчальна практика проводиться за наявності договорів на базах практичного навчання. Безпосереднє керівництво практикою покладене на керівника практики від закладу вищої освіти (науково-педагогічний працівник) та керівника від бази практики (відповідальна особа психологічної служби установи/організації/закладу).

Консультативно-реабілітаційна практика проводиться на III курсі у VI семестрі. Вид практики – навчальна.

Термін практики – 4 тижні (120 годин, 4 кредити).

БАЗИ ПРАКТИКИ

Навчальна (діагностико-корекційна) практика здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Психологія» проводиться на базі реабілітаційних центрів, лікувально-профілактичних закладів, центрів соціально-психологічних служб для дітей, сім'ї та молоді, що відповідає вимогам Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (08.04.1993 р.), а також Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України (від 25.04.2025 р.).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на завідувача випускової кафедри.

Навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечує кафедра психології НУБіП України.

Безпосередньо організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики.

До обов'язків керівника практики входить:

- 1) контроль за підготовленістю бази практики;
- 2) забезпечення проведення усіх організаційних заходів перед виходом студентів на практику:
 - інструктаж про проходження практики, техніку безпеки;
 - ознайомлення із програмою практики;
 - організація виконання студентами індивідуального творчого завдання;
 - надання практиканту необхідних документів;
 - повідомлення про систему звітності з практики;
- 3) консультування студентів протягом проходження практики;
- 4) забезпечення високої якості проходження практики студентів згідно з програмою;
- 5) контроль за виконанням студентами програми практики, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики, ведення табелю відвідування студентами бази практики;
- 6) інформування кафедри про хід практики;
- 7) прийняття заліків із практики у складі відповідної комісії;
- 8) методичне і наукове керівництво підготовкою звіту з проходження практики;
- 9) організація захисту студентами звіту із практики;
- 10) подання на кафедру письмового звіту про проведення практики, звіту студентів із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики.

Керівництво бази практики доручає керувати практикою студентів кваліфікованому психологу, до обов'язків якого входить:

- 1) ознайомлення студентів із діяльністю закладу;
- 2) забезпечення студентів робочими місцями;
- 3) допомога студентам у виконанні програми практики;
- 4) організація для студентів бесід, передбачених програмою практики;
- 5) методичне керівництво і консультації студентів із питань практики;
- 6) контроль за виконанням студентами програми практики, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, визначаються в окремих розділах договорів на проведення практики.

Студенти під час проходження практики зобов'язані:

- 1) до початку практики отримати від керівника практики з боку університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- 2) у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- 3) вивчати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, внутрішнього розпорядку бази практики;
- 4) нести відповідальність за виконану роботу;
- 5) зібрати необхідний для виконання індивідуального завдання матеріал;
- 6) своєчасно здати і захистити звіт із практики.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна (консультативно-реабілітаційна) практика студентів передбачає неперервність та послідовність її проведення, ґрунтується на попередньому отриманні студентами потрібного обсягу практичних знань та умінь відповідно до ОП «Психологія» ОС «Бакалавр».

У результаті практики студенти мають набути навичок реабілітаційної та консультативної роботи, поглибити та закріпити теоретичні знання з дисциплін: «Реабілітаційна психологія», «Основи психологічного консультування». Окрім того, поглиблюються знання з окремих проблем психології особистості, клінічної психології шляхом підбору фактичного матеріалу та методів психологічної допомоги під час підготовки та проведення занять психологічної реабілітації, організації самостійної роботи, а також під час виконання індивідуальних творчих завдань.

Основні напрями організації навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики:

- методична робота з підготовки матеріалів для проведення занять із психологічної реабілітації;
- фахова психологічна взаємодія з клієнтами бази практики;
- професійна взаємодія з колегами (психологами бази практики).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ (КОНСУЛЬТАТИВНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ) ПРАКТИКИ

№	Зміст і види роботи	Практичн і заняття, год	Самостій- на робота, год	Всього годин
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці	2		2
2	Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на базі практики		4	4
3	Ознайомлення із документацією, яку веде психолог бази практики		4	4
4	Спостереження особливостей роботи психологів бази практики	20		20
5	Участь у проведенні занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики	20		20
6	Долучення до проведення індивідуального та групового консультування клієнтів бази практики (під супервізією психолога бази практики)	16	4	20
7	Підготовка методичних матеріалів до проведення занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики		20	20
8	Виконання індивідуального творчого завдання		20	20
9	Оформлення звіту практики. Захист практики	2	8	10
	Всього	60	60	120

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Теми індивідуальних творчих завдань:

1. Розробка програми психологічної реабілітації окремої вікової категорії клієнтів бази практики (на власний вибір студента).
2. Розробка програми психологічної реабілітації гендерної групи клієнтів бази практики (на власний вибір студента).
3. Розробка програми психологічної реабілітації клієнтів бази практики з певними особливостями здоров'я (на власний вибір студента).
4. Розробка програми психологічної реабілітації категорії осіб, які

зазнали впливу однакових стресових чинників (на власний вибір студента).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для забезпечення високої результативності практичного навчання дуже важливо під час навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики ефективно використовувати відведений для різних видів робіт час. Для цього практиканту варто спланувати свою діяльність, керуючись даними таблиці «Структура практики».

Доцільно дотримуватись послідовності виконання зазначених у таблиці видів діяльності 1-4, наступні види робіт можуть бути виконані в довільній послідовності (на розсуд практиканта та керівника практики).

Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці відбувається на настановчій конференції в університеті та на базі практики в перший день практики. Обов'язковим є ознайомлення з правилами поведінки в закладі під час воєнного стану та з найближчими укриттями.

Важливо ознайомитись із оприлюдненими документами, що регламентують діяльність бази практики, а також документами, що регулюють діяльність психологів бази практики.

Плануючи спостереження особливостей роботи психологів бази практики, важливо передбачити відвідування різних типів занять, та узгодити цей план із психологами бази практики.

Плануючи долучення до проведення консультативних та реабілітаційних занять, важливо провести попередню підготовку, опрацювавши необхідну інформацію з наукових джерел та підготувавши потрібні методичні матеріали.

Для виконання індивідуального творчого завдання практикант обирає одну з чотирьох тем та розробляє програму реабілітації за вимогами бази практики.

ЗАНЯТТЯ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Для формування фахової компетентності практикантам рекомендується відвідувати заходи, що організовуються базою практики, семінари й тренінги з питань психологічної реабілітації й консультування тощо.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

Базами навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики студентів можуть бути: реабілітаційні центри, які спеціалізуються на психологічному відновленні, для дітей та дорослих, у тому числі для осіб з інвалідністю, різними видами залежностей, для жінок-жертв насилля, для учасників бойових дій тощо, а також центри соціально-психологічних служб для дітей, сім'ї та молоді.

Навчально-методичним забезпеченням практики аспірантів є:

- «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти НУБіП України», затверджене Вченою радою НУБіП України від 25.04.2025 р., протокол № 10;
- «Положення про робочу програму навчальної практики НУБіП України», затверджене Вченою радою НУБіП України від 29.05.2024 р., протокол № 12;
- освітня програма;
- робочий навчальний план;
- робоча програма навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики;
- підручники та навчальні посібники з питань психологічної реабілітації та психологічного консультування.

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ

Під час практики студенти працюють за індивідуальним планом роботи, рекомендується ведення щоденника в довільній формі (для відображення змісту проведеної роботи, запису спостережень, роздумів, зауважень керівників практики).

По завершенні терміну проходження навчальної практики студенти подають **на кафедру такі документи**:

- 1) звіт про проходження практики (див. дод. 1);
- 2) відгук керівника про проходження практики (див. дод. 2).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданого звіту та висновку, який відображений у відгуку керівника практики від бази практики.

Підсумковий контроль із навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики відбувається у формі диференційованого заліку.

Диференційований залік із практики виставляється за результатами захисту студентом звіту перед комісією кафедри, склад якої формує її завідувач (два науково-педагогічних працівники) і оцінюється за 100-бальною шкалою. Під час визначення підсумкової оцінки враховується результат оцінювання усіх видів робіт. Участь у роботі комісії керівника практики є обов'язковою.

Студентові, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження, або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається дозвіл на її повторне проходження та захисту у встановленому порядку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

<i>№</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>
1	Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на базі практики	зазначення у звіті не менше одного законодавчого документа та не менше одного внутрішнього документа бази практики	2
		опис сутності регламентування діяльності психолога	3
	Усього:		5
2	Ознайомлення із документацією, яку веде психолог бази практики	зазначення у звіті переліку документації	2
		опис призначення документації	3
	Усього:		5
3	Спостереження особливостей роботи психологів бази практики	кількість описаних у звіті днів спостережень (1 день = 1 бал)	10
		якість описаних спостережень (зазначені види роботи, цілі, застосовані методи)	10
	Усього:		20
4	Участь у проведенні занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики	опис участі в проведенні занять (1 заняття = 5 балів)	10

5	Долучення до проведення індивідуального та групового консультування клієнтів бази практики (під супервізією психолога бази практики)	опис участі в проведенні консультування (1 консультування = 5 балів)	20
6	Підготовка методичних матеріалів до проведення занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики	розгорнутий опис реабілітаційного заняття (1 заняття = 5 балів)	10
7	Виконання індивідуального творчого завдання	наявність необхідних складових програми: мета, цільова група, прописана система занять, вказані методи й засоби	10
		коректність дібраних методів і засобів	5
		орієнтованість на сучасні науково-психологічні знання, зазначений список використаних джерел	5
	Усього:		20
8	Захист практики	Змістовність викладу проведеної роботи	4
		Розуміння своїх сильних та слабких сторін як психолога, усвідомлення перспектив розвитку власної фахової компетентності	4
		Уміння презентувати себе як психолога, вести й підтримувати діалог із колегами із фахових питань	2
	Усього:		10
	Разом		100

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бойко Г. М. Реабілітаційна психологія: навч. посібник. Полтава : А С М І, 2010. 240 с.

2. Оверчук В. А. Реабілітаційна психологія: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Вінниця : Міленіум, 2007. 295 с.

3. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. навч. посіб. Том 1. / Н. Пророк, О. Запорожець, Дж. Креймеєр, Л. Гридковець, Л. Царенко, О. Ковальчук, В. Невмержицький [та ін.]. / За ред. Н. Пророк Л. Київ, 2018. 208 с.

4. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. навч. посіб. Том 2. / Л. Царенко, Т. Вебер, М. Войтович, Л. Гриценко, В. Кочубей, Л. Гридковець [та ін.]. / За ред. Л. Царенко. Київ, 2018. 240 с.

5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. навч. посіб. Том 3. /Л. Гридковець, Т. Вебер, Н. Журавльова, О. Запорожець, О. Климишин [та ін.]. / За ред. Л. Гридковець. Київ, 2018. 236 с.

Додаткові

6. Брієр Д., Скотт К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів : Свічадо, 2015. 448 с.

7. Бриндіков Ю. Л. Теоретичні та практичні основи організації реабілітаційної діяльності з комбатантами: метод. посіб. Хмельницький, Вектор, 2017. 172 с.

8. Варлакова Є. О. Роль і місце родин в адаптації та реабілітації учасників АТО. Психологічна допомога особам, які беруть участь в антитерористичній операції : тези доп. міжвідомчої науково-практичної конференції. Ч. 1 (Київ, 30 берез. 2016 р.). Київ : Національна акад. внутр. справ, 2016. С. 80–83.

9. Вознесенська О. Л. Ресурси арт-терапії на допомогу вимушеним переселенцям : практичний посібник. Київ : Human Rights Foundation, 2015. 50 с.

10. Вступ до реабілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: навчально-методичний посібник / Л. Б. Люндквіст, В. В. Бурлака, А. Г. Шевцов [та ін.]. Київ : Герб, 2007. 288 с.

11. Герман Джудіт. Психологічна травма та шляхи до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.

12. Голяченко А. О. Основи медичної реабілітації. Тернопіль : Лілея, 2000. 120 с.

13. Горбунова В. В., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Г. С., Романчук О. І. Соціально-психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО: посібник для ведучих груп. Львів : Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 96 с.

14. Грига І. М., Пінчук І. М., Семигіна Т. В. Соціальні служби – родині: розвиток нових підходів в Україні; ред. І.М. Григи, Т. В. Семигіної. К.: НУКМА, 2002. 128 с.

15. Гридковець Л. М. Долаймо труднощі з дитиною: казкотерапія дитячих проблем. Львів: Скриня, 2015. 64 с.

16. Гридковець Л. М. Психокорекційний тренінг як засіб допомоги

молоді при залежності від алкоголю. *Практична психологія та соціальна робота. Науково-практичний та освітньо-методичний журнал.* № 2. 2012. С. 18–24.

17. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях / за загальною редакцією Г. Католик. Львів : Асролябія, 2012. 312 с.

18. Каліщук С. М. Психотехніки кризового консультування: моделі, алгоритми, вправи, приклади: навч. посібн. Київ: МайстерКниг, 2023. 368 с.

19. Климишин О. І. Духовна терапія адиктивних осіб. Християнсько-орієнтований підхід: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Гостинець, 2012. 121 с.

20. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О. Психологічна робота з військовослужбовцями-учасниками АТО на етапі відновлення: методичний посібник. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.

21. Медична та соціальна реабілітація : навчальний посібник / За заг. ред. І. Р. Мисули, Л. О. Вакуленко. Тернопіль : ТДМУ, 2005. 402 с.

22. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів : Видавництво Українського католицького університету. «Свічадо», 2014. 120 с.

23. Надання медико-соціальних послуг дітям та молоді на основі дружнього підходу : Методичні рекомендації / О. А. Голоцван, С. І. Осташко, О. М. Мешкова та ін. Київ : Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), 2008. 179 с.

24. Первинна психологічна допомога і реабілітація в бойових умовах: навчально- методичний посібник / А. М. Романишин, О. В. Бойко, І. М. Гузенко. Львів: АСВ, 2014. 140 с

25. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Л. Г. Царенко / За ред. З. Г. Кісарчук. Київ : ТОВ «Видавництво “Логос”», 2015. 207 с.

26. Психологічна робота з військовослужбовцями-учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник / О. М. Кокун, Н. А. Агаєв, І. О. Пішко, Н. С. Лозінська, В. В. Остапчук. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с. 380.

27. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: монографія. Київ: Міленіум, 2004. 265 с.

28. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків. Львів : Видавництво Українського Католицького Університету, 2014. 112 с.

29. Шевцов А. Г. Методологічні принципи соціальної реабілітації осіб з обмеженими функціями здоров'я. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету : Серія соціально-педагогічна. 2006. Випуск VI. С. 337–342.

30. Frankl, V. E. Man's Search for Meaning. Boston : Beacon Press, 2006. 200 p.

31. Corey, G. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy. 10th ed. Boston : Cengage Learning, 2017. 528 p.

32. Wampold, B. E., Imel, Z. E. The Great Psychotherapy Debate: The Evidence for What Makes Psychotherapy Work. 2nd ed. New York : Routledge, 2015. 320 p.

Інтернет-джерела

1. Бондаренко Н. Б. Супровід групи самодопомоги осіб, які мають проблеми психічного здоров'я. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2015. Т. 175. С. 58–60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMApp_2015_175_12 (дата звернення 25.05.2025).

2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад. URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/posttravmatychnyj-stresovyj-rozlad/> (дата звернення 25.05.2026).

ДОДАТКИ

Додаток 1. Зразок оформлення звіту з практики

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Звіт
з навчальної (консультативно-реабілітаційної) практики
студент_ спеціальності С4 «Психологія»
ОП «Психологія»
групи ____

(ПІБ)

Термін проходження практики

Керівник практики

Завідувач кафедри

Київ-20__

1. Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на базі практики.

2. Ознайомлення із документацією, яку веде психолог бази практики.

3. Спостереження особливостей роботи психологів бази практики.

4. Участь у проведенні занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики.

5. Долучення до проведення індивідуального та групового консультування клієнтів бази практики (під супервізією психолога бази практики).

6. Підготовка методичних матеріалів до проведення занять із психологічної реабілітації клієнтів бази практики.

7. Виконання індивідуального творчого завдання: розробка програми психологічної реабілітації окремої категорії клієнтів бази практики

Студент _____
(підпис) (ім'я та прізвище)

Дата _____

Додаток 2. Зразок оформлення відгуку керівника практики про практиканта

Відгук керівника практики
на про практикант(-ку)

ПІБ

Кількість днів перебування на базі практики: _____ .

Виконані _____ види _____ роботи:

_____ .

Сильні _____ сторони _____ практиканта:

_____ .

Практиканту _____ варто _____ розвивати _____ в _____ собі

_____ .

Рекомендована оцінка за проходження практики: _____

.

Керівник практики:

(посада)

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Дата _____